Kendő - állatalakos díszítéssel

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	57.284.1
Gyár / műhely:	szász takácsműhely
Készítés ideje:	17 - 18. SZÁZAD
Készítés helye:	Erdély; Nagyszeben (feltehetően)
Anyag:	lenvászon; pamutfonal
Technika:	sávoly kötésű; szedettes technika; szövött
Méretek:	hosszúság: 262 cm szélesség: 73,5 cm

Egy szél lenvászon kendő, benne több sávban vörös pamutfonal mintázó vetülékkel szövött, egymás felé forduló állatalakok: Isten báránya, pelikánok, illetve szarvasok madarakkal.

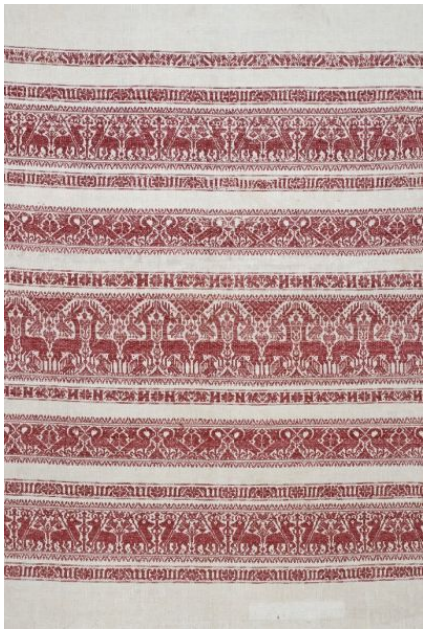
A kendőt megvásárlásakor 15-16. századi perugiai kendőként határozták meg, s a későbbi publikációkban is így szerepelt. Az újabb kutatások szerint a tárgy a szepességi kendők stílusában készült erdélyi, valószínűleg nagyszebeni takácsmunka. A mintaszerkesztés erdélyi szász sajátosságokat mutat. Hasonló, szaravasok és madarak alakjaival díszített, 1647-es évszámmal ellátott szövött párnahuzatot őriz a nagyszebeni ASTRA Nemzeti Múzeum Központ Sigerus Emil Szász Néprajzi és Népművészeti Múzeuma. A tárgy provenienciája ugyancsak erdélyi eredetre enged következtetni: a kendő – s az azzal együtt megvásárolt hasonló szőttes (ltsz.: 57.285) – egykor a Maros megyei Medgyesfalván birtokos gróf Lázár Jenő (1845–1900) gyűjteményében volt, s az ő unokájától, Bornemissza Lipótné sz. Lipthay Zsófiától vásárolta meg az Iparművészeti Múzeum a textíliákat. A szőtes azonos mintájú párdarabja (IM ltsz. 57.340) testvérétől, Lipthay Bélától került a múzeum gyűjteményébe.

A szarvasos minta közkedveltségét mutatja, hogy a 19.század végén paraszti szőtteseken, illetve szálánvarrott hímzéseken is is felbukkan.

Irodalom

- Szerk.: Fejős Zoltán: *Legendás lények, varázslatos virágok. A közkedvelt reneszánsz*. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2008. - Nr. 166. (Erdei Lilla)
- Endrei Walter: Schlingenstabgewebe im mittelalterlichen und heutigen Europa und ihre Färbung. *Volkskunst Zeitschrift für Volkstümlich Sachkultur*, 8. (1985). 1985. - 14-19:17.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator